

***ТАМІЛА ЯЦЕНКО,
ІРИНА ТРИГУБ***

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 5 КЛАС

за модельною навчальною програмою «Українська література. 5–6 класи»

(керівник авторського колективу – Т. О. Яценко)

Усього – 70 год.

На тиждень – 2 год.

Текстуальне вивчення – 66 год.,

із них:

- позакласне читання – 4 год.;
- література рідного краю – 2 год.;
- найцікавіше з літературних новинок – 2 год.;
- розвиток мовлення – 4 год.;
- виразне читання – 4 год.

Узагальнення вивченого – 4 год.

№ з/п	Дата	Група результатів	Зміст навчального матеріалу	Теорія літератури	Мистецький контекст	Позакласне читання
I СЕМЕСТР						
ВСТУП						
1.		ГР-1¹ ГР-4²	Роль книжки в житті людини. Література як художнє відтворення життя, побуту, звичаїв, духовно-моральних цінностей людини. Значущість читання в житті особистості. Сучасний читач. Художні твори зі шкільного літературного курсу початкової освіти та самостійно прочитані.	<i>Художня література, літературний твір.</i>	Образотворче мистецтво – Є. Гапчинська «Ліза та її сні»; Т. Яблонська. «Вдома за книгою»; скульптура – А. Консулов. «Пам'ятник першодрукареві Іванові Федорову»; А. Джонсон «Пам'ятник дівчинці, що читає», інші пам'ятники книгам і читачам.	Самостійно прочитані учнями художні твори.
МАЛІ ЖАНРИ ФОЛЬКЛОРУ ТА ЛІТЕРАТУРИ						
2.		ГР-2³	Прислів'я та приказки – перлини народної мудрості. Художнє відтворення в прислів'ях і приказках життєвого досвіду багатьох поколінь українців, узагальнення суспільних поглядів на духовні цінності, норми моралі та етики.	<i>Фольклор (народна творчість, прислів'я, приказка</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до українських народних прислів'їв і приказок (художники – О. Міхнушов, О. Кошель, А. Стефурак).	Анатолій Качан Загадки «Квітка Сонця», «Світов@ павутин@».
3.		ГР-4	Урок розвитку мовлення (усно): вживання приказок і прислів'їв в усному мовленні.			
4.		ГР-4	Народні загадки. Первісне та сучасне значення народних загадок.	<i>Загадка.</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до українських	

¹**ГР 1** – взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях.

²**ГР 4** – дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу.

³**ГР 2** сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використання її для збагачення власного досвіду.

			Тематика загадок.		народних загадок (художниці – В. Мельниченко).	
5.		ГР-2	Леонід Глібов. «Бачить – не бачить», «Котилася тарілочка», «Гоп-гоп, діти-молодята!» (одна-дві загадки за вибором учителя/учительки). Замальовка життєпису письменника. Акрівіші та авторські загадки у творчості Л. Глібова, їх загальна характеристика. Фольклорні мотиви та жартівливий характер загадок дідуся Кенира. Складання авторських загадок різних видів.		Образотворче мистецтво – ілюстрації до загадок Л. Глібова (художниці – О. Артюшенко, Г. Сокиринська).	
НАРОДНІ ТА ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ						
6.		ГР-1	Народні казки. Повторення та узагальнення: види народних казок – казки про тварин, героїко-фантастичні (чарівні), соціально-побутові – їх спільні й відмінні риси.	Народна казка.		Народні казки (за вибором учнів/учениць). Кримськотатарс ька народна казка «Золоте яблуко» (переклад Данила Кононенка). В. Королів- Старий «Хуха- Моховинка».
7.		ГР-2	Українська народна казка «Яйце-райце». Фантастичне та реальне у творі. Символіка казки, відображення у ній світогляду, звичаїв та обрядів українців.	Поняття про фантастичне	Образотворче мистецтво – ілюстрації до української народної казки «Яйце- райце» (художниці – К. Штанко).	Л. Письменна «Як у Чубасика сміх украли».
8.		ГР-4	Морально-етичні принципи українців у народній казці «Яйце-райце» Особливості мови народної казки.	Творча фантазія, гіпербола.		
9.		ГР-2	Літературні казки. Іван Франко. «Фарбований Лис». Морально-етична проблематика твору. Роль діалогів у розкритті характеру головного героя казки «Фарбований Лис»..	Літературна казка.	Анімація – мультфільм «Фарбований лис» (режисер-мультиплікатор О. Іванов); образотворче мистецтво – ілюстрації до казки «Фарбований Лис» (художник-ілюстратор – С. Артюшенко).	Ю. Ярмиш «Летюче дерево».
10.		ГР-1	Замальовка життєпису письменника, його казкарська творчість. Особливості літературної казки, її відмінність від народної.			

11.		ГР-2	Леся Українка. «Лелія». Дійові особи (персонажі) казки. Чарівні перетворення.	Дійові особи (персонажі), портрет.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до казки Лесі Українки «Лелія» (художниця – Л. Іванова); К. Білокур «Квіти за тином».	«Земля Світлячків» (скорочено). З. Мензатюк «Арніка». М. Павленко «Хатка для Нехайка. Ю. Смаль «Казка про Горошку».
12.		ГР-4	Соціальні мотиви у творі Лесі Українки. Короткі біографічні відомості про дитинство письменниці.			
13.		ГР-2	Урок виразного читання та переказу народних і літературних казок.			
14.		ГР-2	Валерій Шевчук. «Чотири сестри». Замальовка життєпису письменника. Тема зміни пір року, її художнє втілення.	Алегорія, казка-притча.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки В. Шевчука «Панна квітів. Казки моїх дочок» (художниця-ілюстраторка – О. Рубіна); О. Ковтун «Пробудження»; музика – «Чотири пори року» А. Вівальді; архітектура, скульптура – барельєф скульптора Г. Красуцького на будинку «Пори року».	
15.		ГР-4	Значення мотиву сну та змалювання родинних взаємини між сестрами у казці Валерія Шевчука «Чотири сестри». Символічний зміст казки-притчі.			
16.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
17.		ГР-3 ⁴	Урок розвитку мовлення (письмово): створення власної казки.			
МИНУЛЕ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ: ЛЕГЕНДИ, ПЕРЕКАЗИ, ЛІТОПИСНІ ОПОВІДІ						
18.		ГР-1	Легенди українців. «Калина» Спільне та відмінне в народних казках і легендах. Ознаки фантастичного в легендах. Види народних	Легенда	Образотворче мистецтво – О. Шупляк «Сон Калини».	Легенди «Як виникли Карпати»,

⁴ ГР 3 – висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови.

			легенд.			«Неопалима купина» (за Є. Шморгуном) Легенди Криму «Аю-Даг», «Скелі-близнята в Гурзуфі». Літописна оповідь із «Повісті минулих літ»: «Подвиг юнака» (у переказі В. Близнеця). Олесь Бердник «Сказання про калину», «Вишня – вічна наречена».
19.		ГР-1	Народні перекази як вияв історичної пам'яті українців. Мотиви національної пам'яті про запорожців.	Народний переказ.	Архітектура – історико-культурний комплекс «Запорозька Січ» Національного заповідника «Хортиця» (головний архітектор – В. Стефанчук); образотворче мистецтво – М. Пимоненко «У похід»; О. Сластіон «Проводи на Січ»; С. Васильківський «Козаки в степу».	Народний переказ «Шевченко на Хортиці». А. Гармаш-Литвин «Голос утопленого села» («Мова України», «Як українці отримали собі землю», «Переяслав»,
20.		ГР-2	«Козацька сторожа в степу». Народний переказ як джерело відомостей про життя, бойову майстерність і доблесть Війська Запорозького.			
21.		ГР-2	Літописні оповіді. «Повість минулих літ»: «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь» (у	Літопис.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до «Повісті	

			<i>переказі В. Близнеця).</i> «Повість минулих літ» – перший історичний твір на землях Русі, пам’ятка XII ст., основа українського літописання. Змалювання вчинків літописних героїв. Уславлення засновників Русі в літописній оповіді «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь».		минулих літ» (художник-ілюстратор – Г. Якутович); <i>скульптура</i> – В. Бородай пам’ятний знак «Засновникам Києва»; <i>скульптура</i> – Ф. Согоян пам’ятник Нестору-літописцю.	«Кобза», «Про запорожців», «Рідне слово», «Вогняна січ», «Дороги рідних пісень», «Пісня без слів»). А. Лотоцький
22.		ГР-3	Героїчний зміст літопису, його сюжети в різних видах мистецтва.			«Михайло-семиліток».
23.		ГР-2	Олександр Олесь. «Микита Кожум’яка». Стисла розповідь про долю поета. Жанрові ознаки драми-казки за народними мотивами «Микита Кожум’яка».	<i>Драматичний твір, драма-казка, віршована мова.</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до драми-казки «Микита Кожум’яка» (художник – П. Андрусів); <i>анімація</i> – мультфільм «Микита Кожум’яка» (режисер – М. Депоян); <i>скульптура</i> – «Кирило Кожум’яка» (із туристичної серії київських міні-скульптур «Шукай») (скульптор – М. Галенко).	З. Мензатюк
24.		ГР-3	Уславлення юного героя в драмі-казці «Микита Кожум’яка». Особливості мови твору.			«Дочка Троянди».
25.		ГР-1	Сергій Плачинда. «Богатирська застава». Стисла розповідь про письменника. Історична основа твору «Богатирська застава».	<i>Тема художнього твору,</i>	Образотворче мистецтво – «Оборона Білгорода: кисіль із колодязя» (мініатюра з Радзивіллівського літопису); ілюстрації до збірки С. Плачинди «Київські фрески» (художник – О. Мезенцев); <i>скульптура</i> – пам’ятник Іллі Муромцю (скульптор – В. Журавель)	
26.		ГР-1	Особливості мови історичного оповідання.	<i>історичне оповідання.</i>		
27.		ГР-3	Художні образи історичного оповідання «Богатирська застава». Образ Будимира – патріота рідної землі.			

28.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ						
29.		ГР-1 ГР-2	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами. <i>Діагностувальна робота за I групою навчальних результатів.</i>		Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК						
30.		ГР-2	Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). Міні-проектна робота «Художній твір – мій ровесник». <i>Діагностувальна робота за II групою навчальних результатів.</i>		Твори сучасного українського мистецтва.	
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО						
31.		ГР-3 ГР-4	Узагальнення за темами, що вивчались упродовж семестру, їх систематизація. <i>Діагностувальна робота за III та IV групами навчальних результатів.</i>			
32.		ГР-3	Підсумковий урок. Презентація творчих проєктів.	Повторення вивчених у I семестрі теоретико-літературних понять.		Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори.

II СЕМЕСТР						
УКРАЇНА І Я						
33.		ГР-1	Тарас Шевченко. Розповідь про поета, його перебування на засланні. Поетичне відображення краси української природи у вірші «Зоре моя вечірняя» . Роздуми ліричного героя.	<i>Лірика, ліричний герой, мотив.</i>	Образотворче мистецтво – Тарас Шевченко «Автопортрет» (1840), Н. Никифорова «Портрет Т. Шевченка», В. Маковський «Український пейзаж з хатами»; музика – «Зоре моя вечірняя» (слова – Т. Шевченка, музика – Я. Степового).	М. Щербак «Волошки». Л. Костенко «Кобзарю». В. Лучук «Клятва». Л. Савчук «Український віночок».
34.		ГР-2	Тарас Шевченко. «Учітесь, читайте...» (уривок із послання <i>«І мертвим, і живим...»</i>). як ліричне звертання до нащадків. Думки автора про роль патріотичної освіти в духовному становленні особистості й нації.		Музика – «Учіться, брати мої» (слова – Т. Шевченка, музика – М. Лисенка).	
35.		ГР-1	Богдан Лепкий. «Шевченкова верба» . Роль Тараса Шевченка у становленні особистості Богдана Лепкого, його поетична шевченкіана. Осмислення образу українського генія Шевченка з позицій гуманізму у вірші «Шевченкова верба». Біографічна основа поезії. Мотив туги за рідним краєм.	<i>Рима, способи римування.</i>	Образотворче мистецтво – Т. Шевченко «Новопетровське укріплення»; скульптура – пам'ятник Т. Шевченку (скульптор – В. Чепелик).	
36.		ГР-2	Галина Кирпа. «Мова моя» . Біографічна довідка про письменницю, її громадську діяльність. Значення рідної мови в житті людини. Мотив важливості збереження мови для історії, народу,	<i>Патріотична лірика, порівняння, метафора.</i>	Образотворче мистецтво – О. Кішкурно «Дівчина у віночку».	

			людства загалом. Роль художніх засобів у розкритті основної думки поезії.			
37.		ГР-1	Тетяна Майданович. «О Україно! Божий білий цвіт!», «Країна Українія». Короткі біографічні відомості про авторку поезій. Образ сучасної України в поетичних творах. Патріотичні почуття ліричного героя, втілені у віршах.	<i>Епітет.</i>	Образотворче мистецтво – М. Дмитренко «Мелодія»; О. Шупляк «До рідних гнізд»; ілюстрації до книги Т. Майданович «Країна Українія» (художниця – І. Хомчак).	
38.		ГР-2	Урок виразного читання поетичних творів про Україну.			
РІДНА ПРИРОДА						
39.		ГР-2	Олена Пчілка. «З гринджолятами». Розповідь про письменницю, сімейні традиції родини Косачів. Зображення дитячих зимових розваг у вірші «З гринджолятами». Оспівування краси зимової природи. Відображення в ліричному творі настроїв та почуттів.	<i>Пейзаж, види, пейзажу.</i>	Образотворче мистецтво – С. Васильківський «Ловлять снігура», С. Кольба «Зимові розваги»; ілюстрації до збірки «Дивна хатка» (художниця-ілюстраторка – Л. Іванова).	Іван Багряний. «До Ворскли, по рибу!». А. Дрофань «Янехо». В. Чухліб «Після хуртовини». А. Давидов «Таємниці старого дуба». Д. Чередниченко «Мандри жолудя».
40.		ГР-2	Павло Тичина. «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять». Поетичне втілення картин природи. у віршах П. Тичини. Музичне (слухове), зорове емоційне наповнення поезій.	<i>Пейзажна лірика, уособлення.</i>	Музика – «Ми дзвіночки» (слова –П. Тичини, музика – В. Верховинця); «Гаї шумлять» (слова – П. Тичини, музика – Г. Майбороди).	
41.		ГР-1	Авторські неологізми П. Тичини та їх художні функції. Замальовка життєпису поета, особливості його світосприймання. Віртуальна екскурсія до квартири-музею поета.			
42.		ГР-2	Оксана Іваненко. «Цвітарінь». Розповідь про письменницю. Художній світ	<i>Мова автора/автор</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки	

			пізнавальної казки.	<i>ки; мова дійових осіб, прозова мова.</i>	«Лісові казки» (художник – В. Свдокименко).	
43.		ГР-4	Тема екології в оповіданні « Цвітарінь ». Розвиток подій у творі, морально-етична проблематика.	<i>Ідея літературног о твору.</i>		
44.		ГР-2	Микола Вінграновський. «Гусенятко». Біографічні відомості про письменника. Тема родинних цінностей у творі. Художні функції часу і простору в оповіданні		Образотворче мистецтво – П. Нілус «Поле з гусьми», К. Костанді «Гуси»; ілюстрації до казки «Гусенятко» (художник – К. Лавро).	
45.		ГР-2	Марія Морозенко. «Вірність Хатіко». Коротко про життя і творчість письменниці. Тема дружби людини й тварини. Засоби змалювання їхніх взаємин в оповіданні. Послідовність подій у творі. Ідея гуманістичних цінностей.	<i>Анімалістичн е оповідання.</i>	Образотворче мистецтво – ілюстрації до збірки «Найвірніші» (художниця – О. Воронкова); О. Мурашко «Дівчинка з собакою. Портрет Т. Язевої»; кіно – «Хатіко: Найвірніший друг» (режисер – Л. Галльстром); скульптура – пам'ятник Хатіко біля станції Сібуя (скульптор – Т. Андо).	
46.		ГР-1	Анатолій Качан. «Море грає». Біографічна довідка про письменника. Мариністична лірика. Образний світ поезії «Море грає».		Образотворче мистецтво – А. Куїнджі «Море. Крим»; ілюстрації до збірки «За нашим садом грає море» (художник – К. Лавро).	
47.		ГР-2	Урок виразного читання поетичних творів про природу.			

48.		ГР-4	Урок розвитку мовлення (усно): «Малюємо природу художніх творів» або «Малюємо поезію».			
СВІТ ДИТИНСТВА						
49.		ГР-2	Іван Нечуй-Левицький. «Вітрогон». Замальовка життєпису письменника. Композиція оповідання «Вітрогон», майстерність оповіді, мови.	Композиція, сюжет твору.	Образотворче мистецтво – А. Куїнджі «Дніпро вранці»; К. Білокур «Сніданок»; М. Пимоненко «Вечоріє».	І. Франко «Малий Мирон». Гр. Тютюнник «Дивак». Я. Стельмах «Про козу». М. Слабошпицький «Війві».
50.		ГР-4	Образ Василька в оповіданні «Вітрогон». Внутрішній світ хлопчика, спрямованість його інтересів, формування характеру.			
51.		ГР-2	Борис Грінченко. «Украла». «Украла» – оповідання про життя сільської школи в поневоленій Україні. Динамічність оповіді. Психологія вчинку Олександри.		Образотворче мистецтво – ілюстрації до оповідання «Украла» (художник – В. Євдокименко).	
52.		ГР-4	Ідея розуміння людської душі, співчуття, прощення в оповіданні «Украла». Педагогічну діяльність Б Грінченка.			
53.		ГР-2	Оксана Сайко. «Гаманець». Драматизм сюжету оповідання «Гаманець». Розвиток подій у творі. Образи Іванки й Ритки, спільне й відмінне у їхніх характерах і вихованні.		Образотворче мистецтво – Є. Гапчинська «Благовіщення»; ілюстрації до творів О. Сайко (художники – Н. Гайда, Н. Гайдучик).	
54.		ГР-4	Проблема добра і зла, морального вибору людини в оповіданні «Гаманець». Біографічна довідка про письменницю.			
55.		ГР-1	Галина Кирпа. «Мій тато став зіркою». Участь письменниці у подіях, що стали основою оповідання, їх переосмислення в художньому творі. Зворушлива оповідь маленької дівчинки, тато якої загинув на Майдані. Особливості показу світу очима дитини.		Образотворче мистецтво – ілюстрації до оповідання «Мій тато став зіркою» (художниця – О. Була).	
56.		ГР-2	Мотиви втрати рідної людини, почуття й переживання дитини в оповіданні «Мій тато став			

			зіркою». Ідея героїзму й самопожертви.			
57.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
58.		ГР-3	Урок розвитку мовлення (письмово): «Оповідання із власного життя».			
У ПОШУКАХ ПРИГОД І ЧУДЕС						
59.		ГР-2	Всеволод Нестайко. «Чарівні окуляри» (скорочено). Повість-казка про фантастичні пригоди сучасних школярів.	Епічний твір, повість-казка.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Чарівні окуляри» (художники – Ю. Радіч-Демидьонук, А. Василенко, Р. Сахалтуєва); кіно – документальний фільм «Всеволод Нестайко. Родом з дитинства» (режисер – М. Погребняк), короткометражний художній фільм «Тореадори з Васюківки» (режисер – Самарій Зелікін), художній фільм «Одиниця „з обманом“» (режисер – А. Праченко).	О. Ільченко «Загадкові світи старої обсерваторії». Дара Корній «Петрусь Химородник». К. Ковальська «Канікули прибульців із Саллатти».
60.		ГР-4	Реальні вчинки головних героїв повісті-казки «Чарівні окуляри» на шляху дорослішання. Фантастичні пригоди, чарівні елементи, казкова символіка повісті.			
61.		ГР-1	Ідейний зміст повісті-казки «Чарівні окуляри»: відповідальність за свої вчинки, уміння долати перешкоди на шляху до мети. Замальовка життєпису письменника.			
62.		ГР-2	Зірка Мензатюк. «Тасмниця козацької шаблі» (скорочено). Пригодницька повість про мандрівку історичними місцями України. Історичне минуле в житті сучасної людини.	Пригодницька повість. Детектив.	Архітектура – Тараканівський форт, Дубенський замок, Підгорецький замок, Олеський замок, Кам'янець-Подільська фортеця, Хотинська фортеця; образотворче мистецтво	
63.		ГР-4	Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Засоби змалювання характерів персонажів.			
64.		ГР-4	Велич старовинних українських замків. Фантастичне і реальне у пригодницькій повісті.			

			Коротко про письменницю.		– Ю. Брандт «Вставайте, козаки»; О. Орльонов «Битва під Берестечком»; ілюстрації до повісті «Таємниця козацької шаблі» (художниця – І. Ключковська).	
65.		ГР-2	Урок позакласного читання. Презентація і захист проєктних робіт «Одна цікава детективна чи пригодницька історія».			
66.		ГР-2	Урок виразного читання пригодницьких творів.			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ						
67.		ГР-1 ГР-2	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами. Презентація та захист проєктних робіт «Художній твір письменника-земляка в інших видах мистецтв». Діагностувальна робота за I групою навчальних результатів.		Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК						
68.		ГР-2	Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). Діагностувальна робота за II групою навчальних результатів.		Твори сучасного українського мистецтва.	
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО						
69.		ГР-3 ГР-4	Узагальнення за темами, що вивчались упродовж семестру, їх систематизація. Діагностувальна робота за III та IV групами навчальних результатів.	Повторення вивчених теоретико-літературних		

				<i>понять.</i>		
70.		ГР-3	Підсумковий урок. <i>Презентація творчих проєктів.</i>			